

AGILITYHUNDAR

Vänd ryggen åt hunden och spring det snabbaste du kan. Så kan man sammanfatta agilityåret 2008. Handlingsmanövern blindbyte som tidigare var "bannlyst" har nämligen på kort tid blivit mycket populär.

TEXT: MARI EDMAN FOTO: METTE BJÖRNE, MARI EDMAN

Det kan låta lite märkligt, eftersom en av de första "regler" som de flesta unfår lära sig på nybörjarkurser är att aldrig släppa hunden med blicken. För att kunna styra måste ju föraren hela tiden se vart hunden är på väg.

Men agilityn utvecklas. Nya idéer testas när konkurrensen hårdnar och loppen måste gå snabbare. Under 2008 fick blindbyten ett rejält genombrott i Sverige.

Att blindbyta innebär att föraren springer före, vänder ryggen åt hunden och fångar upp den på sin andra sida. En hund som springer på höger sida om föraren ska alltså efter ett blindbyte springa upp på eller förbi förarens vänstra sida (se bilden till höger).

Bra och dåliga blindbyten

Vi som gillar att titta på agility har under 2008 fått se en del snygga och tajta lopp där ekipagen har tjänat en hel del tid på just blindbyten. Men framför allt har vi fått se dåliga blindbyten, där hundarna inte alls har förstått vad förarna har menat. Det är inte heller ovanligt att hundarna tror att förarna tänker göra ett blindbyte och därför tar fel hinder när föraren springer före och inte ser vart hunden tar vägen.

Jag tror att det finns flera anledningar till att blindbyten har blivit så himla populära, framför allt bland klass III-förarna. Och varför de har blivit det just denna säsong.

Det har gått ett antal år sedan framförbyten var det nya. Under denna tid har vi lärt hur vi ska röra oss i framförbytena, var vi ska göra dem, samt att det många gånger är en fördel att springa före och visa hunden vart den ska istället för att skicka hunden framför oss.

Och så länge föraren ligger så långt före att den inte behöver bromsa hunden är framförbyten ett snabbt och förhållandevis säkert sätt att byta sida på. Dessutom går det i vissa lägen att pressa in hunden i svängar och alltså få en kortare väg med ett framförbyte.

Framförbyten har till och med blivit så vanliga att många förare inte har brytt sig om att lära sina hundar bakombyten, det vill säga att springa före så att föraren kan byta sida bakom. Efter bakombyten kan det ibland vara svårt att få med sig hunden tajt. Och tajmar föraren sitt bakombyte fel kan hunden bli trängd och springa förbi hindret som det egentligen är meningen att den ska ta.

BILDTEXT: Regerande svenska mästarrinnan Jenny Damm behärskar blindbyten, en handlingsmanöver som har slagit igenom rejält i agility-Sverige under 2008. Här visar Jenny hur man bär sig åt med cocker spanieln Ebba.

Men att springa före, vrida på kroppen och vända sig om i framförbyten bromsar upp förarens fart. I en del fall riskerar dessutom föraren att förlora lite riktning och tappa bort sig bland hindren, eftersom föraren många gånger vänder ryggen åt hindren för att fokusera på var hunden är. Att istället hela tiden vara riktad framåt gör alltså förarens framfart både snabbare och enklare.

VM inspirerade

Detta kunde många svenskar se under VM i Norge förra året, där några utländska förare fick till otroligt effektiva blindbyten. Och flera av svenskarna tänkte på handlingsmanövern. Likaså många

– blindbyten, och en

av de övriga tävlanden. På VM i Finland i år gjorde därför stora delar av världseliten blindbyten i tid och otid för att försöka tjäna tid. En del lyckades, andra misslyckades kapitalt.

Och just detta att det är så lätt att

hund och förare missförstår varann är den främsta orsaken till att inte alla förare har hakat på blindbytestrenden. Många vill till exempel inte att hunden vid något tillfälle ens ska tänka tanken att den ska göra något bakom förarens

Vad minns du bäst från agilityåret 2008?

Åsa Wrede med dvärgschnauzern Signe och papillonerna Lovis, Linköping

"För egen del att jag blev färdig domare. Det är jätteroligt att döma, även om ens egna tävlande får stå tillbaka lite.

För agility-Sveriges del minns jag de helt fantastiska VM-framgångarna i Finland. Jag var på plats. Det var jättekul att få springa ner på planen och fira Åsa Södermans och Eriks bronsmedalj."

Jonas Erlandson med korthåriga vorstehn Wasabi, Kristianstad

"Vad gäller mitt eget tävlande så var höjdpunkten när vi tog hoppcert i Kramfors. Vi gick ut tidigt, gjorde en bra nolla. Sedan blev det en spännande väntan, där en stor konkurrent rev ut sig på slutet.

Sedan minns jag midsommarhelgen på Gotland. En flerdagstävling som till skillnad från liknande tävlingar inte

ÅSA WREDE

har så himla många tävlande. Det blir en gemytlig atmosfär med korta tävlingsdagar. Man hinner lära känna folk. Jag rekommenderar Gotland."

Lena Dyrsmeds med border collien Zea och papillonerna Pepper, Gagnef

"Personligen är det nog min kooiker-

JONAS ERLANDSON

hondje Dixies tiondeplacering på SM, eftersom hon var elva och ett halvt år och det var hennes sista tävling. Det tycker jag är en kanonprestation.

Dessutom minns jag alla dessa blindbyten som har blivit så populära. På VM gjordes väldigt många onödiga blindbyten. Jag har inget emot blindbyten,

LENA DYRSMEDS

men det har blivit en trend. Precis som framförbyten var för några år sedan. Blindbyten utförs i tid och otid. Funkar det är det bra, men man bör inte göra blindbyten om man inte fixar det.

Ett ekipage som har gjort stort intryck på mig är Mikaela Söderberg och sheltien Eddie. De har utvecklat fantas-

AGILITYÅRET 2008

flytigare banor VM-medalj

rygg, eftersom föraren inte ser vad hunden gör där.

En av de första svenskar att anamma blindbyten var svensk agilitys största stjärna – Jenny Damm. Hon springer mycket snabbt, har total kroppskon-

troll och välutbildade hundar. Sedan hon vann VM 2001 är hon också en mycket populär instruktör. Och i år har Jenny lärt många svenska agilityförare hur man blindbyter och definitivt varit en av trendskaparna.

Flytigare banor

En annan anledning till att blindbyten har fått sitt genombrott just i år är banorna som vi har tävlat på.

Förra året valde de svenska domarna att stoppa in så många träcklingssituationer och hinder som skulle tas bakifrån som möjligt i en och samma bana. Under loppet var man därför tvungen att "hålla i" hunden över vartenda hinder, eftersom den direkt efteråt skulle tvärnita och svänga eller var tvungen att springa precis vid förarens sida för att inte riskera att ta fel hinder. Detta hämmade så klart hundarnas fart.

I år har banorna inte innehållit lika många tvärnitar, utan flutit på bättre och många gånger haft fartiga raksträckor mellan svårigheterna. De som har gynnats av detta är snabba förare med välutbildade hundar, eftersom dessa förare kan springa före och placera sig vid nästa sväng eller svårighet medan hunden gör klart till exempel slalom eller ett kontaktfältshinder. Och sådana ekipage kan vinna mycket tid på blindbyten.

Något annat att tjäna in tid på som många agilityförare har blivit nyfikna på under 2008 är springande kontaktfält. Vilket inte alls är konstigt. Hur man får hundarna att springa den kortaste och snabbaste vägen runt banan har många förare kläm på. Det som nu finns att tjäna in tid på är hinderutföranden.

Generösare referenstid

Men även om den mesta utvecklingen inom agilityn handlar om att spara tid så finns det gränser för hur fort en genomsnittshund kan ta sig runt en agilitybana. I slutet av förra året enades därför de svenska agilitydomarna om, efter bland annat en insändare i *Bruks-hunden* från förtvivlade och förbannade förare, att sänka den rekommenderade tidskoefficienten och därmed göra referenstiden i hoppklass III lite mer generös.

Och på tävlingarna i år har det märkts att de flesta domarna har anpassat sig efter det beslutet. Hundar som springer

snabbt och tajt runt hela banan slipper oftast tidsfel nu, till skillnad från förra året då referenstiden många gånger var helt orimlig för dem som inte tillhörde den absolut snabbaste eliten. Detta innebär bland annat att det är möjligt för fler raser att göra "godkända" lopp även i hoppklass III och kanske till och med erövra championat.

Trots det har det inte gått någon inflation i hoppchampionat i år. Och i skrivande stund är det bara i small som det är några fler hundar som har kvalat till SM jämfört med denna tid förra året. SBKs centrala agilitysektor såg till att förhindra att alltför många skulle lyckas kvala genom att öka kvalkravet från fyra till fem SM-nollor i både agility- och hoppklass inför SM 2009.

Svenska mästerskapet på Öland är för övrigt en av de tävlingar som många kommer att minnas från 2008. Maken till välorganiserat arrangemang har få av oss varit med om.

Karlstad – största tävlingen

Årets största tävling var de fyra fullspäckade dagarna under *Värmlandshoppet* i Karlstad i juli. Åtta banor, agility från morgon till kväll och 170 startande hundar i large. Aldrig tidigare har fler nordiska agilityekipage samlats på en och samma plats. Dessutom var det landslagsuttagning.

På VM i september vann Åsa Söderman och sheltien Erik brons i small, ivrigt påhejade av många svenska sporttrar. Bland annat fanns hela 14 svenska agilitydomare på plats i Finland. Och vad som inspirerade dem lär vi nog bli varse när vi tävlar på deras banor under nästa års agilitysäsong.

En sak vågar jag sja om framtiden – att flera svenska agilityförare kommer att springa snabbare än någonsin, eftersom de redan i år har börjat löpträna. För så som banorna och handlingen ser ut nuförtiden räcker det inte med att hundarna springer fort för att ekipagen ska vinna. Förarna måste ju hinna med att visa hundarna vart de ska också.

JOHAN MÄHLER

tiskt mycket under det senaste året. Det mesta sitter som en smäck för dem."

Johan Mähler med mittelspitzen Gimli, Hudiksvall

"Jag minns mitt första SM-deltagande och att min fru, Carro, vann SM-guld med sitt largelag Non-Stop.

VERONICA BACHE

Om man ser på agilityn i stort tycker jag att bandesignen har blivit lite tuffare. Det är fler tvära svängar. Dessutom har det i år kommit fler och fler engelska termer: threadle, lead out pivot och allt vad det heter. Så det är tur att jag är någorlunda färsk i sporten och kan lära om."

TOMMY ERIKSSON

Jag tycker att det känns som om trenden har gått mot öppnare och flytigare klass III-banor, vilket ställer förarna inför nya problem. Man ser fler blindbyten, vilket kan vara ett resultat av att man måste springa fortare."

Tommy Eriksson med sheltien Alma, Lanna

"När Alma blev hoppchampion under *Värmlandshoppet* i juli. Vi vann en klass som ingick i landslagsuttagningen, vilket innebär att vi slog hela eliten. Det var det absolut största för mig i år.

Annars minns jag över huvud taget tävlingen i Karlstad. Det var ett jättebra och stort arrangemang. Det får Värmlandssklubbarna gärna göra om.

En ny trend är väl alla blindbyten, vad man nu ska tycka om dem. En del säger att de är förbjudna och andra lovordar dem."

Veronica Bache med border collien Excel, Västerås

"Min VM-debut. Publiken, känslan... själva atomsfären.

Sedan minns jag SM-arrangemang. En perfekt tävling, där man kunde se alla storlekar köra och det gavs bra förutställningar för att köra bra agility.

AGILITYHUNDAR MARI EDMAN
www.allroundtax.se, mariedman@tele2.se